

Jégkár a pilisi parkerdőkben

többletkiadást jelent erdőgazdaságunk számára. A feltermelt faanyag értékesítéséből származó bevétel csak igen kis mértékben kompenzálja ezt a plusz kiadást, mivel a földre került anyagnak méretei (főként ágfa) és minősége (nagy törési felületek) miatt igen alacsony az iparifa kihozatali százaléka. A károk egy része anyagiakban nem mérhető. Ilyen például az idős, túltartott és sok esetben tájképileg védett parkerdőkben keletkezett esztétikai kár. Nem jósolható meg, és nagyban a következő időszak időjárásától függ a különböző károsítási láncolatok kialakulása: a nagy törési felületek fertőzési kaput jelentenek számos biotikus károsító számára, melyek támadásának az asszimilációs felületének nagy részét elvesztett, legyengült fa kevésbé lesz képes ellenállni.

Különös kihívásokat jelentett az erdők károsodása a Budapesti Erdészet hegyvidéki területén, a fővárosban és közvetlen környékén elterülő mintegy négyezer hektárnyi erdőtömbben. A kedvelt kirándulóhelyek látogatása napokra életveszélyessé vált, a leszakadó ágak a reggeli csúcscsorgalom idején eltorlaszolták a Budapestre vezető utakat. A város több száz kilométeren közvetlenül határos az erdővel, itt nagy károk keletkeztek kerítésekben, épületekben, autókban és egyéb vagyontárgyakban, és nagy gondot jelentett a fokozott balesetveszély. A korábbi tapasztalatokat a mostani események is megerősítették: a városi emberek nem mérték fel az erdőben őket fenyegető veszélyt. Az utak azonnali takarítása, a fenyegetett légvezeték felszabadítása mellett így nagy szükség volt a kialakult helyzet megfelelő kommunikálására is. Sikertelen azonban a sajtó érdeklődését oly mér-

A február végi országos ónos esőzés az idei évben is nagy károkat okozott a Pilisi Parkerdő Rt. területén. Legutóbb három éve, 2001-ben keletkezett jégkár a területen, akkor azonban csak a magasabban fekvő régiókban. Az idei év február 23-ára virradó reggelre viszont a Pilis, Visegrádi- és Budai-hegység mellett jég borította a Gödöllői-dombság, sőt a Csepeli-síkság erdeit is. A fákra 2-3 cm vastag jégréteg rakódott, ami a 450-500 méter tengerszint feletti magasságban több mint két hétig nem is olvadt le. Súlyosbította a helyzetet a március elején térségünkben esett 15-20 (helyenként 35-40!) centiméternyi nedves hó, ami egyrészt növelte a fákra nehezedő terhet, másrészt késleltette a hóval fedett jég olvadását. Egy negyven centiméter mellmagassági átmérőjű tölgy esetében az ágakra és a törzsre rakódott jég- és hóteher tömege elérte a

30-40 mázsát. Szerencse a szerencsétlenségben, hogy a kritikus két hét alatt nem támadt erőteljesebb szél.

A nagy teher alatt a Parkerdő Rt. által kezelt 65 000 hektárnyi erdőterületből mintegy 15 000 hektáron sérült komolyabban az erdőállomány. Legszenbetűnőbbben az idős, alacsony záródású bükk, kocsánytalan tölgy és magas kőrös állományok károsodtak, a jövő szempontjából sokkal jelentősebb azonban a fiatal állományokban keletkezett kár. Itt ugyanis a lombkorona ágainak letörése nemcsak asszimilációs felületcsökkenést és így növedékkiesést jelent, hanem a vezérhajtás elvesztése a későbbiekben komoly minőségi veszteséget is okoz. A kritikus időszakban az autópályák járhatóságának biztosítása, az olvadás után a Parkerdő Rt. által kezelt 720 kilométernyi sétány megtisztítása több tízmillió forintot

tékben felkeltenünk, hogy az azonnali híradások után az események harmadik hetében, március 10-én az Erdészeti Információs Központban tartott sajtótájékoztatón elhangzottakról is széles körben beszámolt az országos és a helyi média. A megfelelő médiakapcsolatok kialakítása mellett ehhez szükség volt az általunk elmondani kívántak köznapra nyelvre való „lefordítására”.

A károk pontos felmérése és lehetőség szerinti teljes felszámolása még folyamatban van, hiszen a károsított terület nagy részére csak a március idusán beköszöntött nyáriasan meleg időjárás után jutottak el az erdészek. Tanulságokat azonban már most levon-

hatunk a történelekből. Egyrészt példát láthattunk arra, hogy a természet maga hogyan „készíti elő” kisméretű lékekkel az erdők felújítását. Másrészt tapasztalhattuk, hogy a társadalom figyelme nem csak a magukat a kivágandó fákhöz láncoló aktivisták elleni küzdelemmel irányítható rá az erdőkre, a magyar erdőgazdálkodásra. Ezt az erdőkre irányuló figyelmet nem szabad aztán lanckadni hagyni, hanem feladatunk a „háttára ültetve” eljuttatni az erdőgazdálkodás számtalan pozitív üzenetét az emberekhez!

Kép és szöveg: **Lomniczi Gergely**
Budapesti Erdészet
tájékoztatói főmunkatárs

A műegyetemi jogar és az Erdőmérnöki Osztály szépséges érdemdíszje

1934-ben a Műegyetem életében nagy változás történt, ugyanis két értékes karral bővült, a Bánya-, Kohó- és Erdőmérnöki Karral és a Mezőgazdasági és Állatorvosi Karral. Új Szervezeti Szabályzat készült, új elnevezést kapott az egyetem. Az 1862-től érvényben lévő Műegyetem szó Műszaki szóra cserélődött az 1934. X. tc. értelmében. Az antik „szakosztály” szó is „Kar”-ra (kar = fakultás) változott a nemzetközi egyetemi szokáshoz igazodva. Az új elnevezéssel új feliratú oklevélklisé, új körfeliratú nagy oklevél-pecsételő is készült, sajnos ez évszám nélküli.

Ez időben dr. Czettner Jenő rektor azon fáradozott, hogy egységbe foglalja a szétágazó egyetemi karokat, erre, úgy vélte, emlékeztetésnek a műegyetemi jogart találta. A jogar több száz éves hagyomány alapján alakult ki. Latinul „pedum”, azaz pásztorbot, a római mitológiából ered, a mezei istenek elmaradhatatlan kelléke. A jogart díszítő jelké-

pekhez a pesti műegyetemi épület freskója (Eszterházy u. 4, ma Puskin u.), Lotz Károly művészi elgondolása segített, melyet Csajka István (1886–1975) ötvösiparművész figyelembe vett, elkészült tervét az egyetemi tanács hagyta jóvá.

A jogar gömb része hálószerűen 12

mezőre osztott, és minden mezőt magas domborművű érem ékesíti. A hálók találkozási pontját pedig tűzzománc technikával alakított motívum és krizopráz almazöld ékkő díszíti. A gömb függő láncon lóhere alakú hármashalmos krizopráz kövek vannak, hasonlóan a magyar korona lánc-függőjéhez. A jogar gömbrésze felül csavarmenettel nyitható és csukható ez a gömbfelület külső díszének felerősítésére (csavarmenettel szintén) ad lehetőséget. A felső részt szoborszerűen alakította az ötvös-mester – a koronás hármashalom kettős keresztjéhez, két térdelő angyalt komponált.

Az érmék témái: József nádor mint névadó, a koronás magyar címer (a címerpajzs színes zománc képzésű). Az öt műegyetemi kar: két-két éremmel, melyek osztályok (nem tanszékek!) csodaszép jelképes ábráival jeleníti meg az önálló oktatási egységeket.

A karok elnevezése: Mérnöki- és Építésmérnöki Kar

Gépész- és Vegyészmérnöki Kar
Bánya-, Kohó- és Erdőmérnöki Kar
Mezőgazdasági- és Állatorvosi Kar
Közgazdaságtudományi Kar

A jogar anyaga ezüst, az érmék aranyozottak (átmérő 54 mm) – a gömbhöz csatlakozó rúd ezüst lemezbörítésű, felirata:

„HOC INSIGNE RECTOR MAGNIFICUS CZETTNER STEPHANUM

CSAJKA FACIENDUM CURAVIT A. D. MXMXXXVI”.

Kép és szöveg: **Pedroni Emma Anna**
művészettörténész

